

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ
“ПРОФ. Д-Р ПАРАСКЕВ СТОЯНОВ” ВАРНА
ФАКУЛТЕТ „ДЕНТАЛНА МЕДИЦИНА“

Утвърдена с Протокол № 22 от 21.05.2026г.

Утвърждавам:
ДЕКАН

/Доц. д-р Георги Папанчев, д.м.н./

УЧЕБНА ПРОГРАМА

по

“ПРОПЕДЕВТИКА НА ПРОТЕТИЧНАТА ДЕНТАЛНА МЕДИЦИНА“
В катедра: „Дентално материалознание и протетична дентална медицина“

Специалност: **“ДЕНТАЛНА МЕДИЦИНА”**

Образователно-квалификационна степен: **“МАГИСТЪР”**

Професионална квалификация: **“ЛЕКАР ПО ДЕНТАЛНА МЕДИЦИНА”**

Вид на занятията	Семестър	Хорариум - часа Седмично ЛТЗП	Хорариум - часа Седмично Симулационен център	Хорариум - часа Общо
Лекции	Трети	2 уч. ч.		30 уч. ч.
	Четвърти	2 уч. ч.		30 уч. ч.
	Пети	2 уч. ч. през седмица		15 уч. ч.
Практически упражнения	Трети	3 уч. ч.	2 уч. ч. + 2 уч. ч. през седмица CAD CAM	90 уч. ч.
	Четвърти	2 уч. ч.	2 уч. ч.	60 уч. ч.
	Пети	2 уч. ч.		30 уч. ч.
Общо часа				255 уч. ч.
Форми на контрол	Текущ контрол		Изпит – Препарация на зъби по време на четвърти семестър след седмото упражнение	Изпит – след пети семестър Практически изпит протези; Теоретически изпит.
Кредити			13+2+2	17
Извънаудиторна заегаост				255

Преподаватели:

1. Доц. д-р Стоян Георгиев Кацаров, д.м.
2. Проф. д-р Методи Захариев Абаджиев, д.м.н.
3. Доц. д-р Десислава Атанасова Константинова, д.м.
4. Доц. д-р Ивета Пламенова Катрева, д.м.
5. Гл. ас. д-р Калина Стоянова Георгиева-Божкова, д.м.
6. Гл. ас. д-р Кирил Георгиев Гогушев, д.м.
7. Гл. ас. д-р Иван Михайлов Денков, д.м.
8. Гл. ас. д-р Преслав Пламенов Пенчев, д.м.
9. Гл. ас. д-р Людмил Христов Матев, д.м.
10. Гл. ас. д-р Делян Красимиров Георгиев, д.м.
11. Ас. д-р Симеон Георгиев Симеонов
12. Гл. ас. д-р Явор Василев Гагов, д.м.
13. Гл. ас. д-р Цветелина Николова Канлиева, д.м.
14. Гл. ас. д-р Димо Красимиров Неделчев, д.м.
15. Гл. ас. д-р Габриела Росенова Кирова, д.м.
16. Гл. ас. д-р Мирослав Стойков Стойков, д.м.
17. Ас. д-р Йорданка Донкова Шекерова
18. Ас. д-р Гергана Ангелова Георгиева
19. Ас. д-р Елина Владимирова Тодорова
20. Ас. д-р Марияна Георгиева Димитрова
21. Ас. д-р Ива Йорданова Йорданова
22. Ас. д-р Михаил Радославов Бъчваров
23. Ас. д-р Аксебер Айханов Мехмедов
24. Ас. д-р Ангелина Георгиева Шишманидова

АНОТАЦИЯ:

ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ НА ОБУЧЕНИЕТО - 3 СЕМЕСТЪРА

Целта на обучението на студентите по Пропедевтика на Протетичната дентална медицина е изучаването основни принципи за препарация на зъби върху учебни модели и практическата изработка на различни видове протезни конструкции.

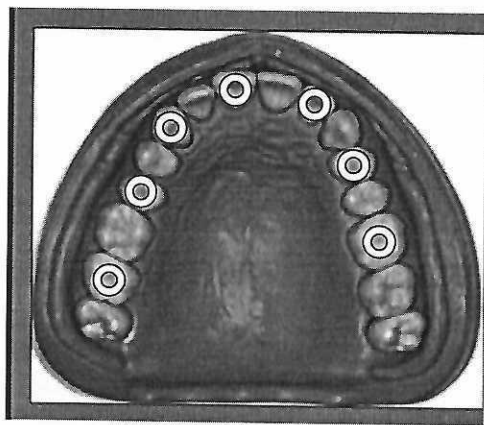
Учебните занятия са разпределени както следва по семестри:

Трети семестър

Обучението се разделя на две успоредно изучавани поддисциплини:

Предклиника на протетична дентална медицина в симулационен център (СЦ) и лабораторна технология на протезните конструкции (ЛТ).

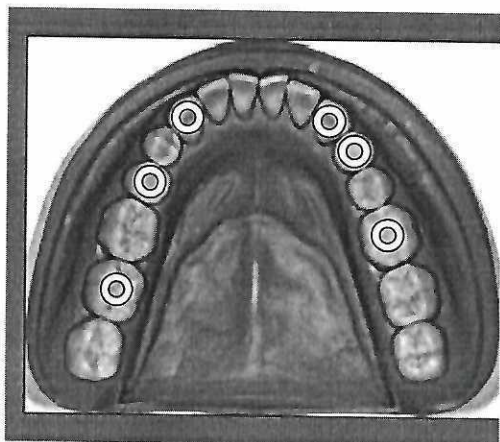
(СЦ) - в продължения на един семестър се започва с препарацията на фантомни модели на следните зъби на горна челюст.

(ЛТ) - Изработва се една горна частична протеза при дефект с липсващи горни фронтални зъби и комбиниран страничен дефект с огънати телени куки и една долна частична протеза с еднораменни куки с дистално неограничен дефект.

Четвърти семестър

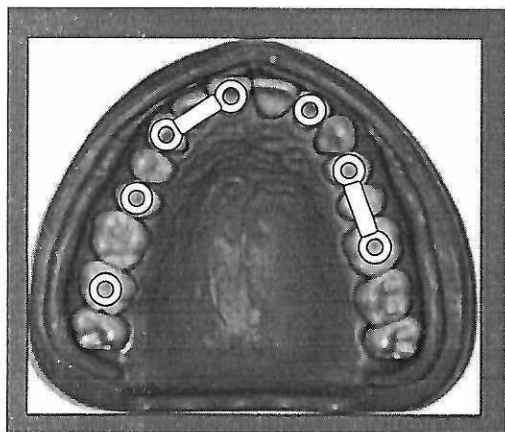
(СЦ) - Снема се отпечатък от препарираните горни зъби и се сема отпечатък от долната интактна зъбна редица за да бъдат изработени модели упражненията по (ЛТ) Продължава се с препарацията на следните зъби на долна челюст.

(ЛТ) - след отливането на модели на горна и долна челюст се пристъпва към създаването на следните дефекти на липсващи зъби в областта на зъби 12 и 25, като на тези места ще бъдат изработени мостове. На зъби 17 и 15 се изработва анатомичен моделаж на зъбната корона от восък.

В областта на зъби 13 - 11 и 22 се изработват мост и корона от пластмаса.

Мост 24 - 26 се моделира като за инкрустация с пластмаса и се отлива от метална сплав.

Пети семестър

(ЛТ) - През първата половина на семестъра изучават принципите на нареждане на зъби на цели протези и след две нареждания завършват протезите.

(CAD-CAM) - Втората половина на семестъра студентите създават дигитално следните протезни

конструкции:

Три броя единични корони в пълен обем на короната на зъби 22, 14 и 17.

Мостова неснемаема протеза в пълен обем на зъбите, областта на зъби 11, 13, като мостоносители са 11 и 13, а мостово тяло е 12.

Мостова неснемаема мостова протеза в редуциран обем на скелета в областта на зъби 24, 26, с мостоносители 24 и 26 и мостово тяло 25.

Като за целта се използват моделите за конвенционалното изработване на гореспоменатите конструкции.

В 4ти семестър се полага **практически изпит върху изпиляване на зъби**, а в сесията на 5ти семестър се полага **практически изпит върху нареждане на комплект цели протези**.

След успешното полагане на практическите изпити се полага **стоп - тест** и **теоретичен изпит** по изучавания материал.

Студентите ще добият следните:

Знания: За съвременните и класическите лабораторни технологии за изработване на протезните конструкции.

Умения: Да препарират зъби за неснемаеми протезни конструкции, да изработват модели от собствените препарации и да изработват върху тези модели едни от основните видове снемаеми и неснемаеми протезни конструкции.

Компетенции: Да могат да планират различни конструкции за лечение в зависимост от вида на дефекта на зъбните редици.

УПРАЖНЕНИЯ II КУРС (III СЕМЕСТЪР) обучение в

СИМУЛАЦИОНЕН център

№	Тема	Бр. часа
1	Запознаване с основните правила за работа в симулационния център. Фиксиране на модели. Работа със системата за симулационно обучение.	2
2	Правила за правилен стоеж на работното място и инструментариум. Видове пилители и тяхната употреба. Цели и задачи на препарирането на зъбите. Основни техники.	2
3	Препариране на фронтални зъби. Препариране на горен централен десен резец .	2
4	Принципи за препариране на фронтални зъби. Препариране на горен латерален ляв резец .	2
5	Принципи за препариране на фронтални зъби. Препариране на горен десен канин .	2
6	Приемане и оценка на препарациите на горен централен десен резец, горен латерален ляв резец и горен десен канин.	2
7	Принципи за препариране на премолари. Препариране на горен ляв първи премолар.	2
8	Принципи за препариране на премолари. Препариране на горен десен втори премолар.	2
9	Приемане и оценка на препарациите на горен ляв първи премолар и горен десен втори премолар.	2
10	КОЛОКВИУМ	2
11	Принципи за препариране на молари. Препариране на горен ляв първи молар.	2
12	Принципи за препариране на молари. Препариране на горен ляв първи молар.	2
13	Принципи за препариране на молари. Препариране на горен десен втори молар.	2
14	Принципи за препариране на молари. Препариране на горен десен втори молар.	2
15	Приемане и оценка на препарациите на горен ляв първи молар и горен десен втори молар. Заверка на семестъра	2
	КРАЙ НА ТРЕТИ СЕМЕСТЪР	30 уч. ч.

УПРАЖНЕНИЯ II КУРС (III СЕМЕСТЪР)

ЛАБОРАТОРНА технология на протезните конструкции

№	Тема	Бр. часа
1	Отливане на работни модели със запазени зъбни редици. Ориентиране на моделите в централна оклузия и фиксиране в артикулатор.	2
2	Създаване на дефект на зъбните редици, чрез изрязване на част от зъбите до получаване на частични дефекти по зададен макет.	2
3	Фолиране на моделите и изработване на индивидуална лъжица за горна челюст от базисплака.	2
4	Изработване на индивидуална лъжица от фотополимерна плака (демонстрация - една за групата).	4
5	Средства за задържане и стабилизиране на частичните протези. Видове куки. Изработване на еднораменни, двураменна и Джаксънова огъната кука.	2
6	Огъване на бюгел за долна частична протеза. (демонстрация)	2
7	Технология на частична плакова протеза. Изработване на оклузални шаблони от базис плака и вощен вал.	4
8	Технология на частична плакова протеза. Видове изкуствени зъби. Нарездане на изкуствени зъби на горна и долна частична протеза. Моделиране на протезите.	4
9	Планиране на моделно лети скелетирани протези. Комбинирано възстановяване на ДЗР с неснемаеми и снемаеми протезни конструкции.	2
10	Колоквиум.	2
11	Подготовка на моделите и опаковане в кювети.	4
12	Премахване на восъка от кюветите и заместване с акрилатна пластмаса за топла полимеризация.	4
13	Освобождаване на протезите от кюветите, почистване, финиране, полиране.	4
14	Създаване на дефект на проста фрактура на частична протеза. Отливане на ключ. Поправка със студенополимеризираща пластмаса.	5
15	Прием на готовата работа и оценяване. Заверка на семестъра	2
	КРАЙ НА ТРЕТИ СЕМЕСТЪР	45 уч. ч.

CAD-CAM център

№	Тема	Бр. часа
1	Основни принципи на изработване на конструкции с помощта на специализиран софтуер за CAD дизайн	2
2	Основни принципи на изработване на конструкции с помощта на специализиран софтуер за CAM технологии.	2
3	Проектиране и дизайн на единична корона в пълен обем на зъб 22 с помощта на специализиран софтуер за CAD дизайн	2
4	Проектиране и дизайн на единична корона в пълен обем на зъб 14 с помощта на специализиран софтуер за CAD дизайн	2
5	Проектиране и дизайн на единична корона в пълен обем на зъб 17 с помощта на специализиран софтуер за CAD дизайн	2
6	Проектиране и дизайн на мостокрепители и мостови тела помощта на специализиран софтуер за CAD дизайн в областта на 11-13 в пълен обем на скелета	2
7	Проектиране и дизайн на мостокрепители и мостови тела помощта на специализиран софтуер за CAD дизайн в областта на 24-26 в пълен обем на скелета	2
8	Проектиране и дизайн на мостокрепители и мостови тела помощта на специализиран софтуер за CAD дизайн в областта на 24-26 в частично редуциран обем на скелета	1
	КРАЙ НА ТРЕТИ СЕМЕСТЪР	15 уч. ч.

ЛЕКЦИИ II КУРС (III СЕМЕСТЪР)

№	Тема	Бр. часа
1	Цели и задачи на препарирането на зъбите. Видове пилители. Основни техники за препарация.	2
2	Обща класификация на протезните конструкции според различни показатели. Изкуствени коронки за възстановяване на дефектите на зъбната коронка (ДЗК). Изисквания към изкуствените коронки. Препарационни граници, класификация. Основни принципи на препарация. Биологично пространство. Наклон на препарация, посока на поставяне, ъгъл на изникване и профил на изникване.	2
3	Снемаеми частични протези. Класификация на Кенеди. Куки, технология на телени огънати куки, планиране и лабораторен протокол. Паралелометър. Принципи на работа. Планиране на моделнолетите куки.	2
4	Моделно лети куки, елементи, принципи на планиране, видове. Теории за функциониране на летите куки.	2
5	Принципи на стабилизация на частичните протези. Индиректни ретайнери. Конструкционни принципи на планиране на стабилизацията при различните класове дефекти по Кенеди.	2
6	Технология на моделнолята протеза - лабораторен протокол.	2
7	Технология на плакова протеза от акрилат.	2
8	Поправки на счупени протези, подмяна на единични зъби и поставяне на куки. Лабораторно ребазирание. Имедиатна частична протеза, принципи за планиране и лабораторна технология.	2
9	Индивидуално изработени опорно - задръжни елементи. Фрезтехника. Телескоп корони. Ключалки и едноотливни конструкции.	2
10	Стандартни опорно - задръжни елементи с една, две и повече свободи на движение. Принципи на задържане и стабилизация при механични стави, класификация, преимущества и недостатъци. Технологични изисквания за разполагането на ставите интра - и екстракоронарно. Полу-прецизни опорно задръжни елементи с една, две и повече свободи на движение. Принципи на задържане и стабилизация при механични стави, класификация, преимущества и недостатъци. Технологични изисквания за разполагането на ставите интра - и екстракоронарно.	2
11	Траверси, ключалки и магнити като специални опорнозадръжни елементи. Принципи на задържане, класификация и преимущества. Технологични изисквания за тяхната употреба.	2
12	Принципи на шиниране на зъби с увреден пародонт. Общи правила. Класификация на временните и постоянните шини.	2
13	Щифтови конструкции - показания, планиране на възстановяването и лабораторен протокол. Директен, директно-индиректен и индиректни методи за изработка. Щифтови конструкции при многокоренови зъби. Показания, противопоказания лабораторен протокол, правила за циментиране.	2
14	CAD-технологии	2
15	CAM-технологии	2
КРАЙ НА ТРЕТИ СЕМЕСТЪР		30 уч. ч.

УПРАЖНЕНИЯ II КУРС (IV СЕМЕСТЪР) обучение в

СИМУЛАЦИОНЕН център

№	Тема	Бр. часа
1	Отпечатъчни методи и техники за снемане на отпечатъци. Правила за работа и правила за позициониране на пациента при снемане на отпечатъци. Снемане на долен едночелюстен отпечатък с кондензационен коректурен силикон.	2
2	Снемане на горен коректурен отпечатък от цяла зъбна редица с налични, изпилени от предния семестър зъби. Снемане на отпечатък в захапка.	2
3	Препариране на долни молари. Препариране на долен първи десен молар (46) .	2
4	Препариране на долни молари. Препариране на долен втори ляв молар (37) .	2
5	Препариране на долни молари. Препариране на долен втори ляв молар (37) .	2
6	Приемане и оценка на препарациите на долен първи десен молар (46) и долен втори ляв молар (37) .	2
7	Препариране на долни премолари. Препариране на долен втори ляв премолар (35) .	2
8	Принципи за препариране на зъби мостоносители до взаимна успоредност. Препариране на долен ляв канин (33) .	2
9	Препариране на долен десен канин (43) . Препариране на зъби като мостоносители за имедиатна зъбна протеза. Принципи за изработване на имедиатна зъбна протеза на дефект между двата долни канина.	2
10	Приемане и оценка на препарациите на долен ляв (33) и десен канин (43) . Ажустиране на лабораторно изработения мост. Препариране на долен десен първи премолар (44) .	2
11	Принципи за препариране на молари. Препариране на долен десен втори молар (47) .	2
12	Принципи за препариране на молари. Препариране на долен десен втори молар (47) .	2
13	<i>Практически изпит</i>	2
14	<i>Практически изпит</i>	2
15	Приемане и оценка на препарациите. Заверка на семестъра	2
	КРАЙ НА ЧЕТВЪРТИ СЕМЕСТЪР	30 уч. ч.

УПРАЖНЕНИЯ II КУРС (IV СЕМЕСТЪР)
ЛАБОРАТОРНА технология на протезните конструкции

№	Тема	Бр. часа
1	Отливане на работни модели с подвижни пълчета на зъби 13, 11, 22, 24, 26. А ретенции на 12, 21, 23, 25.	2
2	Отливане на работни модели с подвижни пълчета на зъби 13, 11, 22, 24, 26. А ретенции на 12, 21, 23, 25. Отливане на цокли на моделите.	2
3	Срязване на подвижните пълчета на зъби 13, 11, 22, 24, 26. Премахване на зъби 12 и 25 от гипсовия модел и оформяне на ложата като за мостово тяло.	2
4	Фиксиране на моделите в артикулатор.	2
5	Оформяне на подвижните пълчета на зъби 13, 11, 22, 24, 26.	2
6	Изработване на кепета по воськопотопна техника на 13 и 11.	2
7	Изработване на кепета по система Адапта на 24 и 26.	2
8	Изрязване на кепетата и нанасяне на цервикален восък.	2
9	Моделиране на зъби 17 и 15 от восък върху неснимаеми пълчета.	2
10	Моделиране на зъб 22, покриване на подмолните места и снемане на силиконов отпечатък за временна корона.	2
11	Колоквиум	2
12	Моделиране на мостово тяло на 12 и мостоносители 13 и 11.	2
13	Редуциране на мостово тяло на 12 и мостоносители 13 и 11 за металокерамична хибридна конструкция с запазен палатинален метален контур.	2
14	Моделиране на кепето 24 в пълнен контур за изцялометална обвивна корона.	2
15	Моделиране на кепето 26 в пълнен контур. Моделиране на мостовото тяло на 25 в пълнен контур. Заверка на семестъра	2
КРАЙ НА ЧЕТВЪРТИ СЕМЕСТЪР		30 уч. ч.

ЛЕКЦИИ II КУРС (IV СЕМЕСТЪР)

№	Тема	Бр. часа
1	Отпечатьци. Класификация на основните методи и техники за снемане на отпечатьци. Дигитални и материални отпечатьци - принципи, техника и работен протокол.	2
2	Лъжици за вземане на отпечатьци. Лъжици в захапка. Принципи за регистриране на захапката.	2
3	Работни модели със сменяеми пълчета. Модели със запазен гингивален контур. Гингивални маски.	2
4	Видове щифтови и безщифтови системи. Pin-dex система, Di-Lock система.	2
5	Биомеханика на дъвкателния апарат. Биомеханика на пародонта. Дъвкателни сили. Оклузално налягане.	2
6	Дъвкателно звено. Дъвкателен рефлекс. Функционално - механично равновесие на пародонта.	2
7	Мостови протезни конструкции - елементи. Класификация на мостокрепителите. Видове профили на мостовото тяло, критерии за избор..	2
8	Мостови протези с висящи тела. Конструкционни принципи. Сложни сглобяеми мостови протези. Лабораторна технология. Основни методи и техники за моделиране на коронки и мостове. Метод на моделно леене за целите на несменяемостта на протезиране.	2
9	Технология на зъбопротезните сплави. Технология по „Адапта“ система. Потопна техника. Технология на изработване на восъчните прототипи чрез изрязване. Принтирани и изрязани скелети за леене.	2
10	Подготовка за отливане, поставяне на отливни щифтове. Правила за ориентиране на восъчния прототип. Опаковане и отливане на метални сплави. Почистване и полиране на отливките. Ажустиране и циментиране.	2
11	Безметални корони - препарационни принципи, лабораторен протокол на корона от акрилна пластмаса и лабораторни композити.	2
12	Временни (предварителни) коронки и мостове.	2
13	Технология на метало - керамичните корони. Лабораторен протокол. Прагови порцелани, изисквания. Механизми за осъществяване на връзката метал - керамика. Принципи на планиране на металния скелет и инкрустацията. Методи за повишаване на здравината на връзката. Припояване и заваряване - основни правила. Първични и вторични припои за металокерамика.	2
14	Конструкции, естетизирани с пластмаса и композит. Механизъм на осъществяване на връзката метал - пластмаса и метал - композит. Принципи на планиране на металния скелет и инкрустацията.	2
15	Безметални корони - препарационни принципи, лабораторен протокол на изцялокерамична корона с подсилено ядро от двуалуминиев оксид. Безметални корони - препарационни принципи, лабораторен протокол на изцялокерамична корона от пресована керамика и лята стъклокерамика.	2
	КРАЙ НА ЧЕТВЪРТИ СЕМЕСТЪР	30 уч. ч.

УПРАЖНЕНИЯ III КУРС (V СЕМЕСТЪР)
ЛАБОРАТОРНА технология на протезните конструкции

№	Тема	Бр. часа
1	Анатомични отпечатьци. Основни реперни точки на обеззъбените челюсти. Отливане на диагностични гипсови модели.	2
2	Анализ на моделите и очертаване на границите на протезното поле и границите на индивидуалната лъжица.	2
3	Изработване на индивидуална лъжица.	2
4	Отливане на работни модели за цели протези от отпечатък с индивидуална лъжица.	2
5	Изработване на шаблони и восъчни валове.	2
6	Включване в артикулатор.	2
7	Избор на изкуствените зъби.	2
8	Нареждане на изкуствените зъби по Gysi.	2
9	Изработване на нов гипсов модел.	2
10	Изработване на нови оклузални валове.	2
11	КОЛОКВИУМ	2
12	Второ нареждане на изкуствените зъби по Gysi.	2
13	Моделиране и опаковане на протезата.	2
14	Полимеризация на протезите.	2
15	Почистване и полиране на протезите. Заверка на семестъра	2
	КРАЙ НА ПЕТИ СЕМЕСТЪР	30 уч. ч.

ЛЕКЦИИ III КУРС (V СЕМЕСТЪР)

№	Тема	Бр. часа
1	Функционална анатомия на устна кухина след цялостно обеззъбяване. Задържане и стабилизация на целите протези, основни принципи - физични и биофизични принципи.	2
2	Технология на целите протези. Стандартни лъжици, първи отпечатък и анализ на работния модел.	2
3	Технология на целите протези. Индивидуални лъжици, отпечатък и отливане на работни модели. Изработване на оклузионни валове. Правила за ориентиране на моделите в артикулатор	2
4	Нареждане на изкуствените зъби по Gysi. Роля на сагиталните и трансверзалните компенсаторни криви за стабилизирането на целите протези. Правила за тяхното изразяване	2
5	Нареждане на изкуствените зъби по Гербер.	2
6	Технология на имплантатно носени и имплантатно задържани протези.	2
7	Основни принципи. Копинг техника. Техники за фрезование.	1
8	Технология на прахова металургия, лазерно синтероване. Галванопластика. 3D принтиране.	1
9	Лабораторна технология на челюстно - лицеви протези. Технология епитезни протези	1
	КРАЙ НА ПЕТИ СЕМЕСТЪР	15 уч. ч.

ПОЛАГАНЕ НА **ПРАКТИЧЕСКИ ИЗПИТ** - НАРЕЖДАНЕ НА ГОРНА И ДОЛНА ЦЕЛИ ПРОТЕЗИ И ВОСЪЧЕН МОДЕЛАЖ В РАМКИТЕ НА 8 АСТРОНОМИЧНИ ЧАСА.

Изпитен протокол

*за оценка на **Практически изпит по Пропедевтика на протетичната дентална медицина**
(цели протези)*

Имена:

Факултетен номер:

Всеки студент получава в началото по 1000 точки за работата си, изпитът се приема за успешно взет, когато след отнемането на наказателните точки останат 60% т.е. минимум 600 точки.

- ☐ 1. Стабилни и точно прилягащи базис-плаки към работните модели **при отклонения -100 точки за всяка протеза**
- ☐ 2. Правилно ориентирани и включени в артикулатор работни модели. **при отклонения -200 точки**
- ☐ 3. Ортогнатно нареждане на изкуствените зъби по Гизи. **Редукция на 50 точки за всеки неправилно подреден зъб**

18	17	16	15	14	13	12	11	21	22	23	24	25	26	27	28
48	47	46	45	44	43	42	41	31	32	33	34	35	36	37	38

- ☐ 4. Съвпадение на средните линии на горната и долна зъбни дъги. при отклонения се отнемат по 150 точки за отклонения за горна и по 100 за отклонения на долната челюст

- ☐ 5. Припокритие на долните фронтални зъби от горните фронтални зъби с 0.5-1.0 mm. при отклонения от това се отнемат 200 точки

- ☐ 6. Отстояние между вестибуларните повърхности на долните резци от палатиналните повърхности на горните резци. с 0.5-1.0 mm при плътен контакт се редуцират 200 точки при повече от 2 mm се редуцират 100 точки

- ☐ 7. Проектиране на палатиналните туберкули на горните странични зъби по билото на алвеоларния гребен. При отклонения се отнемат по 100 точки на зъб

18	17	16	15	14	13	12	11	21	22	23	24	25	26	27	28
48	47	46	45	44	43	42	41	31	32	33	34	35	36	37	38

- ☐ 8. Проектиране на централните фисури на долните странични зъби по билото на алвеоларния гребен. При отклонения се отнемат по 100 точки на зъб

18	17	16	15	14	13	12	11	21	22	23	24	25	26	27	28
48	47	46	45	44	43	42	41	31	32	33	34	35	36	37	38

- ☐ 9. Спазване на наклоните на различните групи зъби към сагиталната и фронтална равнина. при отклонения се отнемат по 50 точки на зъб

18	17	16	15	14	13	12	11	21	22	23	24	25	26	27	28
48	47	46	45	44	43	42	41	31	32	33	34	35	36	37	38

- ☐ 10. Изразяване на сагитална и трансверзална компенсационни криви. при липса на правилни криви се отнемат по 100 точки

11. Моделаж на протезите:

- ☐ – изчистени от восък изкуствени при наличие на оставени валове се отнемат по 500 точки
- ☐ – лингвално восъкът достига до съответните зъбни повърхности при отклонения -50 точки за всеки зъб

18	17	16	15	14	13	12	11	21	22	23	24	25	26	27	28
48	47	46	45	44	43	42	41	31	32	33	34	35	36	37	38

- ☐ – тънък и равномерен слой восък по всички повърхности на плаките при отклонения

- конкавно моделирана лингвална страна на долната протеза
- леко освободени от восък междузъбни пространства **при отклонения -100 точки за всяка от протезите**
- заляти восъчни ръбове **не е задължително важно е да са фиксирани базисплаките**
- да не се създават условия за плаконатрупване и окончателно заглаждане на протезите

Условия за директна „елиминация“:

- Припокритие във фронта над 2 мм. **отнемане на 500 точки**
- Сгрешени позиции на зъби по **250 точки за всяка сгрешена позиция**

18	17	16	15	14	13	12	11	21	22	23	24	25	26	27	28
48	47	46	45	44	43	42	41	31	32	33	34	35	36	37	38

- Ненаредени зъби по билото на алвеоларния гребен **прилага се правилото за точка 9 и точка 10,**
- Незагладен восък **прилага се правилото за остатък от валове**

Общ брой точки:

Дата:

Изпитна комисия:

Студентът не се допуска до устен изпит при неуспешно представяне!

Полагане на теоретичен изпит по

ПРОПЕДЕВТИКА НА ПРОТЕТИЧНА ДЕНТАЛНА МЕДИЦИНА.

КОНСПЕКТ
ПРОПЕДЕВТИКА НА ПРОТЕТИЧНА ДЕНТАЛНА МЕДИЦИНА
2026/2027

1. Работни модели и видове работни пълчета. Подготовка на пълчетата.
2. Работни модели със сменяеми пълчета. Щифтови системи. Pindex. Безщифтови системи Di-Lock.
3. Подготовка за опаковане, правилно ориентиране на отливните щифтове. Ориентиране на модела и правила за опаковане. Леене на денталните сплави.
4. Почистване, финиране и полиране на отливките. Ажустивни техники.
5. Припояване и заваряване. Припояване на метало - керамични конструкции. Правила за първични и вторични припои за металокерамика.
6. Обща класификация на зъбните протези.
7. Частични корони. Класификация, етапи, функционални елементи на окончателната препарация. Лабораторна технология.
8. Изцялометална корона. Лабораторна технология.
9. Безметални корони - препарационни изисквания, технология на безметална корона от подсилено ядро от алуминиева керамика.
10. Безметални корони - препарационни изисквания, технология на безметална корона от прес керамика и лята стъкло керамика.
11. Безметални корони - препарационни изисквания, технология на безметални корони от пластмаса и лабораторен композит.
12. Металокерамични корони - технологични изисквания, лабораторен протокол. Механизъм на връзката метал – керамика. Прагови порцелани, предназначение и технология.
13. Комбинирани метални конструкции, естетизирани с пластмаса и композит. Механизъм на връзката пластмаса - метал, композит-метал.
14. Щифтови пълчета. Елементи, препарационни принципи. Лабораторна технология. Директни, директноиндиректни и индиректни възстановявания.
15. Несменяеми протезни конструкции. Класификация на мостовете. Видове крепители - интра и екстракоронарни крепители.
16. Видове профили на мостовото тяло.
17. Технология на моделно леене за целите на несменяемото протезиране.
18. Основни принципи при естетизирането на мостовите протези с порцелан и пластмаса.
19. Мостови протези с висящи тела. Конструкционни принципи. Двучастови сглобяеми сложни мостови протези. Принципи и лабораторна технология.
20. Сменяеми частични протези - функционални елементи. Класификация на Кенеди за дефектите на зъбните редици. Задръжни елементи - огънати телени куки.
21. Задръжни елементи - моделно лети куки. Теоретически принципи на действие на различните видове куки.
22. Паралелометър и подмолотърсачи. Принципи на анализ на моделите.
23. Принципи на планиране на моделнолетите куки по "Ney".
24. Стабилизация на частичните протези. Индиректни ретайнери. Принципи на стабилизация при различни видове дефекти по Кенеди.
25. Моделно лята протеза – технология.
26. Специални средства за задържане и стабилизация. Фрез техника. Телескоп корони.
27. Стандартни стави - класификация. Стави с една свобода на движение. Технически особености при планирането на интра - и екстракоронарни стави.
28. Екстракоронарни стави, принципи на задържане, преимущества и недостатъци. Технологични изисквания за приложение.

29. Стави с две и повече свободи на движение. Принципи на задържане, класификация технологични изисквания и лабораторна технология.
30. Траверси - видове и технологични постановки. Ключалки и магнити като специални средства за задържане и стабилизация. Лабораторен протокол.
31. Основи на шинирането на зъби с увреден пародонт. Общи постановки; класификация, обща характеристика и технология на шините. Пропедевтични принципи за конструиране на шините. Принципи за стабилизиране на зъби с увреден пародонт. Неснемаеми шини и снемаема постоянна шина.
32. Протезни конструкции при пълно обеззъбяване. Елементи на цялата протеза. Задържане и стабилизиране на целите протези. Механични и физични методи и средства.
33. Задържане и стабилизиране на целите протези. Биофизични и биомеханични методи и средства.
34. Избор на ортогнатно нареждане на изкуствени зъби за цели протези по Гизи.
35. Други методи за нареждане на изкуствени зъби. Метод на Гербер. Кръстосано, прогнатично и прогенично нареждане.

ЛИТЕРАТУРА:

1. **Лекционен материал**
2. **Балабанов М.**, Моделно лята кламерна протеза, 2004, изд. Медицина и физкултура, София
3. **Кисов Христо К.**, Изпиляване на зъбите за керамични и металокерамични коронки, 2000, София
4. **Кисов Христо К.**, Отпечатъчни материали и отпечатъчни методи в неподвижното зъбопротезиране, 1998, София
5. **Кисов Христо К.**, Стоматологична керамика, Част I, 1997, София
6. **Кисов Христо К.** Стоматологични цименти и техники за фиксиране на протезните конструкции, София, 2008
7. **Кисов Христо К.** Материалознание за стоматолози, Университетско издателство "Климент Охридски", София, 2019
8. **Кисов Христо К.** Керамични фасети клиничен и лабораторен протокол, София, 2008
9. **Маккенти М.**, Цели протези – клиничен протокол, 2001, медицинско издателство „Шаров“
10. **Маркскорс Р.**, Частични протези с моделно- лята основа, 1989, изд. Медицина и физкултура, София
11. **Шилинбърг Хърбърт**, Основи на неснемаемите зъбни протези, 2001, медицинско издателство „Шаров“
12. **Basker R.M., J.C. Davenport, J.M. Thomason** Prosthetic Treatment of the edentulous Patient,
13. **Carr A.B., D.T. Brown, Mc Cracken's** Removable Partial Prosthodontics, Elsevier Mosby, 12th ed. 2012
14. **George A. Zarb, Charles L. Bolender, Steven E. Eckert, Rhonda F. Jacob, Aaron H. Fenton, Regina Mericske-Stern**, Complete Dentures And Implant-Supported Protheses, 12 th edition
15. **Hennig Wulfes, Kombitechnik und Modellguss**, 2012, Academia dental, International School Bego Germany
16. **Johnson Tony, Duncan J. Wood**, Techniques in Complete Denture Technology, , 2012
17. **Jonson T., D.J. Wood, Wiley Blackwell**, Techniques in Complete Denture Technology -, 2012

18. **Olivieri Alberto, Marchelo Tiberi**, Full denture, , 2018
19. **Peter E. Dawson**, Functional Occlusion From TMJ to Smile Design-, Mosby Elsevier, 2007
20. **Russell J. Stratton**, Frank J. Wiebelt, An Atlas of Removable Partial Denture Design, Quintessence book
21. **Woelfels** DENTAL ANATOMY 8th Edition 2012
22. **Duncan J. Wood and Tony Johnson**. Techniques in Complete Denture Technology
23. **HERBERT T. SHILLINGBURG**. Restoration of endodontically treated tooth
24. **Buddy D. Ranter, Allan S. Hoffman**. Biomaterials Science
25. **Ralph Phillips**. Science of Dental Materials
26. **William O'Brien**. Dental Materials and Their Selection
27. PROSTHODONTIC TREATMENT FOR EDENTULOUS PATIENTS: ISBN 0-323-02296-0
28. Glossary of Prosthodontic Terms
29. **George A. Zarb, Charles L. Bolender, Steven E. Eckert, Rhonda F. Jacob, Aaron H. Fenton, Regina Mericske-Stern**, COMPLETE DENTURES AND IMPLANT-SUPPORTED PROSTHESES, 12 th edition

Програмата е актуализирана на Заседание № 56 / 05.02.26 г. на Катедрен съвет на Катедра „Дентално материалознание и протетична дентална медицина“, Факултет Дентална медицина, Медицински университет – Варна.

Ръководител Катедра ДМПДМ: _____

/Проф. д-р Марио Милков, д.м./

